

Fragmenty zubov mastodonta (*Anancus arvernensis*)

Januárovým predmetom mesiaca sú dva fragmenty zubov mastodonta druhu *Anancus arvernensis*. Tento druh eurázijského zástupcu chobotnatcov (*Proboscidea*) žil v období miocénu až pleistocénu pred zhruba dvomi miliónmi rokov. Meral okolo troch metrov v kohútiku a vážil približne päť ton. Celkovo sa podobal na moderných zástupcov čeľade slonovitých. Mastodonty mali však kratšie nohy, zato oveľa dlhšie a rovnejšie kly. Tie im pravdepodobne slúžili ako defenzívna zbraň, podobne, ako u ich súčasných príbuzných.

Pri paleontologických nálezoch je hlavným rozdielom tvar koruniek na stoličkách slonovitých a mastodontov. Slonovité majú zuby typicky zložené z početných lamiel, kým mastodonty majú hrbolčekovité zuby usporiadané do hrebeňov. Ide totiž o potravinovú adaptáciu. Kým zástupcovia slonov žijú a žili na otvorených trávnatých pláňach a živili sa tvrdšími rastlinami ako sú trávy, zástupcovia mastodontov žili v lesnatej krajine a požierali mäkšie listy stromov a krov. Táto adaptácia je dobre viditeľná na vystavených fragmentoch, ktorých rozmery sú 5,1 x 3,5 cm a 5 x 4,1 cm.

Fragmenty zubov pochádzajú z paleontologickej lokality Nová Vieska, poloha Pieskovňa, v okrese Nové Zámky. Lokalita je známym paleontologickým náleziskom, kde prebiehajú systematické výskumy už niekoľko desaťročí. Ide prevažne o nálezy cicavcov z obdobia pleistocénu. Výskyty niektorých druhov neboli z územia Slovenska doteraz vôbec známe.

Fragmenty vystavených zubov mastodonta druhu *Anancus arvenrensis* boli nájdené pri ťažbe piesku. Do Múzea Jána Thaina v Nových Zámkoch sa dostali ako dar od súkromnej osoby v roku 2007.